

УДК 338.487

СУЧАСНИЙ СТАН РОЗВИТКУ СВІТОВОГО ТА ВІТЧИЗНЯНОГО РИНКІВ ДИТЯЧОГО ТУРИЗМУ

Студ. Л.О. Федоренко, Д.Ю. Шендра, гр. БМТБ-1-15

Науковий керівник к.е.н., доцент В.В. Костинець

Київський національний університет технологій та дизайну

Мета і завдання. Мета дослідження пов'язана з аналізом стану розвитку дитячого туризму. Основне завдання роботи - дослідження динаміки розвитку світового та вітчизняного ринків дитячого туризму.

Об'єкт та предмет дослідження. Об'єктом дослідження є – дитячий туризм, предметом – форми та методи його організації.

Результати дослідження. Розвиток сфери дитячого туризму на сьогодні визнано Україною одним із пріоритетних напрямів діяльності. Наявність у держави унікальних рекреаційних і культурно-історичних ресурсів є підґрунтям для розвитку туристично-рекреаційної сфери та відпочинку школярів та дітей дошкільного віку.

За даними доповіді Всесвітнього Економічного Форуму в 2018 році за рівнем конкурентоспроможності в сфері дитячих подорожей та туризму Україна займає 77 місце, яке залишилось незмінним порівняно з 2017 роком [1, с.115]. Розвиток дитячого туризму характеризується позитивною і постійною динамікою. Обсяг інвестицій у сферу дитячого туризму у 2018 році склав 5,9% від загального обсягу інвестицій (5 млрд. грн.), в 2019 році очікується зростання цього показника до 7 млрд. грн. [1, с.116]. Означені дані свідчать про внесок індустрії дитячого туризму в економіку України. В результаті досліджень міжнародні експерти з дитячого туризму дійшли висновку, що туризм менше ніж інші галузі економіки, відчуває на собі вплив економічної кризи, яка може протягом часу лише уповільнити його розвиток. Тому для розуміння тенденцій розвитку дитячого туризму проаналізуємо діяльність туристичних агентів та туроператорів, динаміку та структуру туристичного ринку.

Більшість європейських туристичних компаній працюють на в'їзний, виїзний та внутрішній дитячий туризм, в Україні ж 90% туркомпаній орієнтовані на виїзний дитячий туризм, основні причини ситуації – в слабкому розвитку туристичної інфраструктури та низькій якості послуг, які не відповідають рівню цін на них.

Перелік країн, які отримали найбільше доходів від провадження туристичної діяльності в сфері дитячого та шкільного туризму, наведено в таблиці 1.

Таблиця 1 - Перелік країн, які отримали найбільше доходів від провадження туристичної діяльності в сфері дитячого та шкільного туризму за 2018 р. [2]

Країна	Величина доходу (млрд..дол. США)
США	11,01
Іспанія	6,16
Франція	5,56
Італія	4,57
Китай	4,08
Німеччина	4,00
Великобританія	3,60
Австралія	2,47
Туреччина	2,20
Австрія	2,18

Відповідно до всесвітніх статистичних даних 51% всіх подорожей дітей пов'язані зі відпочинком та розвагами, 27% - мають на меті пізнавальний характер, а 15% - це поїздки на численні конференції або навчання. При цьому, розглядаючи український ринок турпослуг, відзначимо, що в 2018 році кількість іноземних громадян шкільного віку, що в'їхали в

Україну в статусі туристів, становила 1 350 245 чол. Варто зазначити, що сьогодні ті турфірми, які поєднують роботу з індивідуальними і груповими замовниками, стверджують, що замовлення на індивідуальні тури складають не більше 10-15% від загальних замовлень. Проте вони, безумовно, приносять більше заробітку.

Що стосується внутрішнього дитячого туризму в Україні, то, варто відзначити, що відсутність достатньої кількості цікавих екскурсійних маршрутів вже сьогодні стримує його розвиток. Список найбільш масових туристичних центрів залишається украй обмеженим. Також стримує внутрішній дитячий туризм якість послуг, що надаються, і їх вартість, яка на порядок вище, ніж за кордоном. В цілому експерти відмічають поступове становлення ринку дитячого туризму в Україні. Крім того, відмічають туристичний потенціал України як для активного шкільного відпочинку (гірськолижні курорти, рафтинг), так і для спокійного відпочинку в літніх таборах.

Дитячий відпочинок – один з найбільш трудомістких видів туризму, а більшість туроператорів, які спеціалізуються в цій сфері, - справжні «відчайдухи», які з року в рік удосконалюють систему роботи з своїми особливими клієнтами та пропонують нові програми та незвичайні рішення.

Цілком зрозуміло, що в сучасних умовах організувати дитячі й молодіжні тури досить складне завдання. Сучасне підростаюче покоління набагато вимогливіше, ніж раніше, у його свідомості вже з'явилися певні стандарти – що таке рівень обслуговування середнього класу, три-або чотиризірковий рівень. Далеко не всі українські туристичні фірми мають серед своїх пропозицій послуги для дітей і молоді. Підготовка таких послуг – досить кропітка справа, а щоб мати економічний ефект від неї, потрібно вкласти набагато більше, ніж в організацію туру для дорослих. До того ж специфіка роботи з дітьми в екскурсійних і туристичних поїздках накладає, крім усього іншого, величезну моральну відповідальність на організатора.

Серед туристських підприємств, які сьогодні в Україні спеціалізуються на дитячому туризмі, найбільшим в нашій країні залишається ТОВ «Супутник – Україна», який веде свою історію з 1958 р. Незважаючи на те що система ринкових відносин зруйнувала монополію «Супутника» на цей вид туризму, він є одним з провідних у цій сфері. У системі «Супутника» близько 40 підрозділів, які працюють в усіх регіонах країни, комплектовані професійними кадрами і мають власну матеріальну базу [3, с.67].

На відміну від ТОВ «Супутник – Україна» туристична фірма «DETKI.ua» спеціалізується суто на дитячому туризмі. Компанія являється туроператором з організації дитячого та молодіжного відпочинку в Болгарії, Словаччині, Англії, Румунії та на території України. В 2017-2018 роках компанія «DETKI» надала свої послуги більш чим 1000 дітей та забезпечила їх якісним відпочинком. За підсумками 2017 року «Компанія DETKI» стала володаркою щорічної премії UKRAINIAN TRAVEL AWARDS в номінації «Майстер дитячого туризму».

Висновки. Важливим заходом, спрямованим на розвиток внутрішнього та в'їзного шкільного туризму в Україні, є створення мережі засобів розміщення, які б за невисоку ціну надали можливість проживання для дітей, школярів та студентів під час мандрівок історичними і рекреаційними центрами країни. Виникає об'єктивна необхідність скористатися досвідом зарубіжних країн у сфері функціонування популярних і відносно дешевих закладів для подорожуючих – хостелів.

Ключові слова: дитячий туризм, туроператор, ринок туристичних послуг.

ЛІТЕРАТУРА

1. Информационный бюллетень Межпарламентской Ассамблеи СНГ. – 2017. - №35 (2). – 459 с.
2. Офіційний сайт Державної служби статистики [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ukrstat.gov.ua/>
3. Федорченко В.К. Історія туризму в Україні: Навч. посіб. / В.К. Федорченко, Т.А.Дьорова. – К.: Вища шк., 2002. – 320 с.